

MEZELF ZIJN

RUPERT SPIRA

Eerder verscheen van deze auteur bij Samsara:

Bewustzijn als enige werkelijkheid

De helderheid der dingen

Wat rest is liefde

Bewust bewustzijn zijn

Een meditatie op Ik Ben

© 2021 Rupert Spira

© 2022 Nederlandse vertaling, uitgeverij Samsara, Amsterdam

Oorspronkelijke titel *Being Myself*

Voor het eerst verschenen bij Sahaja Publications, UK,

en New Harbinger Publications, USA

Vertaald uit het Engels door Han van den Boogaard

Omslagontwerp: Marion Vrijburg

Vormgeving binnenwerk: Erik Thé, erikthedesign.com

ISBN 978 94 93228 91 7

NUR 728

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd zonder de uitdrukkelijke en schriftelijke toestemming van uitgeverij Samsara.

www.samsarabooks.com

In Uw licht zullen we licht zien

Psalm 36:9

INHOUD

<i>Voorwoord</i>	9
<i>Dankbetuiging</i>	14
<i>Aan de lezer.</i>	15
HOOFDSTUK 1	
Het gevoel van mezelf zijn.	17
HOOFDSTUK 2	
Ons naakte bestaan.	25
HOOFDSTUK 3	
Ik ben.	35
HOOFDSTUK 4	
Ons zelf is het kennende element in iedere ervaring. . .	45
HOOFDSTUK 5	
De aard van ons zelf	53
HOOFDSTUK 6	
De herinnering aan onze eeuwigheid.	61

HOOFDSTUK 7	
Het onthullen van mezelf	71
HOOFDSTUK 8	
De vreugde van het zijn	81
HOOFDSTUK 9	
De wereld en ik zijn één	91
HOOFDSTUK 10	
Vrede en geluk liggen in de diepte van ons wezen	97
HOOFDSTUK 11	
Je vestigen in je ware natuur	105
HOOFDSTUK 12	
Houd de naam 'ik' heilig	113
HOOFDSTUK 13	
De goddelijke naam.	121

Voorwoord

Er bestaat een gemeenschappelijk inzicht dat als een rode draad door de spirituele en filosofische tradities van de wereld loopt. Er is door vele namen in vele talen naar verwezen, maar het staat meestal bekend onder de naam ‘eeuwige filosofie’.

De kenmerken ervan kunnen weliswaar teruggevonden worden door middel van een vergelijkende studie van teksten, mystici en wijzen overal ter wereld, maar de belangrijkste leerstellingen ervan kunnen afgeleid worden uit zijn eerste beginselen. Je begint bij het metafysische Absolute, de Ultieme Werkelijkheid ofwel het Opperste Principe waarnaar verwezen wordt aan de hand van termen als de Godheid van Meester Eckhart, het Goede van Plato, het Ene van Plotinus, Ibn al-‘Arabi’s Goddelijke Essentie, Shankaracharya’s Opperste Werkelijkheid zonder eigenschappen, de eeuwige Tao van Lao Tzu en de Oergrond van Dzogchen.

Het Absolute kent noodzakelijkerwijs geen beperkingen, restricties of bepalingen. Het is tegelijkertijd uniek en een allesomvattende totaliteit. Het kan niet anders dan één geheel zijn, want wat eindig en relatief is kan niets gemeen hebben met het absolute en oneindige aspect ervan. Iets wat zich manifesteert verschijnt als gevolg van de oneindigheid of universele mogelijkheden van het Absolute, maar zo’n mani-

festatie staat niet los van het Absolute, noch valt het ermee samen.

Uiteindelijk is er geen sprake van twee werkelijkheden, het Absolute en de manifestatie; integendeel, alleen het Absolute is werkelijk, maar niettemin verschilt de manifestatie niet van het Absolute. De mens maakt, als onderdeel van de manifestatie, deel uit van de onvermijdelijk paradoxale relatie tussen de manifestatie en het Absolute. Zoals de manifestatie niet verschilt van het Absolute, zo kunnen wij er evenmin los van gezien worden.

De Geest of het Zelf is tegelijkertijd de innerlijke aanwezigheid van het Absolute en de ware grondslag van onze subjectiviteit. Het is het basisbeginsel en de essentie van onszelf, waar we ons hele bestaan aan te danken hebben. Het besef samen te vallen met de Geest of het Zelf vormt zowel onze volmaaktheid en bevrijding als onze terugkeer naar het Absolute, waar we in feite nooit los van hebben gestaan. Dat besef vormt tegelijkertijd de vervulling en de bevestiging van de eeuwige filosofie.

Maar hoe kunnen we tot dat eenheidsbesef komen? Iedere traditie, en de weg die daarbij hoort, heeft daar haar eigen manier voor, maar zo'n onderricht en spirituele praktijk kan slechts leiden tot de buitenste begrenzing van dat besef. Van daaraf moet er nog een kloof overbrugd worden. In Plato's *Zevende Brief* heeft hij het over de plotselinge overgang van logische beredenering naar verstandelijk inzicht. Zoals bij de beschrijving in Plato's *Symposium* van de zieneres Diotima het

geval is, waarin zij de Vorm van de Schoonheid intuïtief aanvoelt, komt dat inzicht ‘plotseling’ en maakt het zich aan de ziel kenbaar als een spontane, onmiddellijke aanwezigheid:

Want iets als dit kan niet aan de hand van woorden tot uitdrukking gebracht worden zoals andere ervaringen, maar slechts op basis van een langdurige bekendheid ermee, en een leven in samenhang ermee, als een licht dat van een vuur overspringt en plotseling vlam vat in de ziel en daar zichzelf voedt.

Op vergelijkbare wijze wordt een instructie in Advaita Vedanta voorgelegd in termen van een drievoudig proces van zich verdiepend engagement: het aanhoren van het onderricht, erop reflecteren en er standvastigheid in vinden. Aan de hand van dat engagementsproces – dat tegelijkertijd rationeel en ervaringsgericht is – kan zich rechtstreeks inzicht of realisatie voordoen. Het ‘moment’ waarop het tot stand komt is een mysterie, maar het proces is dat niet: dat is het resultaat van kundig onderricht dat in goede aarde valt.

Rupert Spira is zo’n kundige leraar, iemand die tegelijkertijd spreekt vanuit een diepte van gerealiseerd inzicht en een breedte van praktische ervaring in het begeleiden van zoekers naar dat fundamentele inzicht. Een oude metafysische metafoor gebruikt het beeld van groen hout ten opzichte van droog hout als maatstaf voor de mate waarin de zoeker er klaar voor is. Naarmate het hout langer droogt maakt het meer kans uiteindelijk vlam te vatten. Ruperts onderricht kan beschouwd worden als het afvuren van talloze ‘vonken’ die de zoeker

steeds verder ‘drogen’ en – net als bij Plato – uiteindelijk leiden tot het vlam vatten van het eenheidsbesef.

De kern van non-duaal inzicht wordt door Shankaracharya samengevat als “Het Absolute is de enige werkelijkheid; de wereld op zichzelf is niet werkelijk; het individuele zelf verschilt niet van het Absolute”. In *Mezelf zijn* legt Rupert vooral nadruk op het laatste deel van deze uitspraak en benadrukt hij op die manier dat het individuele ‘ik’ en het Absolute ‘Ik Ben’ in wezen identiek aan elkaar zijn. Alles wat Rupert in het hiernavolgende te zeggen heeft is een verwijzing, een ‘vonk’, ten behoeve van dat wezenlijke inzicht.

Het ogenschijnlijk alledaagse verwijswoord ‘ik’ is een sleutel tot dit besef. Wat is dat ‘ik’? Zoals Ramana Maharshi zoekers herhaaldelijk instrueerde om zichzelf af te vragen ‘Wie ben ik?’, zo kan ook de bekende vraag van Christus, ‘Wie zegt gij dat ik ben?’, persoonlijk opgevat en naar binnen gericht worden. De woorden die vanuit de brandende braamstruik als verschijning van God aan Mozes gericht zijn, geven ten antwoord ‘Ik ben die Ik Ben’, wat opgevat kan worden als ‘Ik Ben is wie ik ben’. Hetzelfde antwoord kan gevonden worden in de extatische uitspraak ‘Ik ben wat Werkelijk is’, en ook in de ‘grootse uitspraak’ in de Upanishads: ‘Ik ben het Absolute’.

Francis Bacon merkte ooit op dat slechts enkele boeken het verdienen ‘herkauwd en verteerd’ te worden. Ik stel voor dit als zo’n boek te beschouwen. Het proces van aanhoren en reflecteren is voor de meeste zoekers geleidelijk en langdurig van aard. Het onderricht is duidelijk, maar ook subtiel; zelfs

als het intellectueel begrepen wordt, blijft het ego-gevoel aanwezig. Bovendien zijn Ruperts woorden verwijzingen, maar verhullen ze onvermijdelijk ook. Waar hij ons op wijst is Datgene waarvoor we geen woorden hebben en ten aanzien waarvan taal tekortschiet. Met geduld, diepe beschouwing en ‘overdenking’ kan de verhullende werking van zijn woorden uiteindelijk opgeheven worden en de werkelijkheid die erachter schuilgaat en doorheen schijnt herkend worden. Moge de lezer merken dat dat het geval is.

Peter Samsel
Ithaca, New York
september 2020